

Smernica Notárskej komory Slovenskej republiky
o preverovaní oznámení o protispoločenskej činnosti

Účinnosť od: 6. septembra 2023

Účinnosť do: doba neurčitá

Preambula

Prezídium Notárskej komory Slovenskej republiky (ďalej len „prezídium“) v súlade s § 31 zákona č. 323/1992 Zb., o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok), v znení neskorších predpisov a § 11 Organizačného poriadku NK SR schválilo dňa 6.9.2023 tento vnútorný predpis Notárskej komory SR (ďalej len „komora“) o preverovaní oznámení o protispoločenskej činnosti komorou (ďalej len „smernica“) vypracovaný v súlade s § 10 ods. 9 zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“).

Článok 1 **Úvodné ustanovenia**

1. Táto smernica upravuje vnútorný systém preverovania oznámení protispoločenskej činnosti komory podľa § 10 ods. 9 zákona. Smernica stanovuje podrobnosti o podávaní a preverovaní oznámení a oprávneniach zodpovednej osoby pri preverovaní oznámení, o zachovaní mlčanlivosti o totožnosti oznamovateľa a totožnosti dotknutej osoby, o evidovaní oznámení podľa § 11 ods. 1 zákona, o oboznamovaní oznamovateľa s výsledkom preverenia jeho oznámenia, o spracúvaní osobných údajov uvedených v oznámení, o prijímaní opatrení na odstránenie nedostatkov zistených pri preverovaní oznámení a o komunikácii s oznamovateľom vo veci týchto opatrení, o prijímaní opatrení proti bráneniu v oznamovaní protispoločenskej činnosti.
2. Účelom tejto smernice je zabezpečiť podmienky poskytovania ochrany osobám v pracovnoprávnom vzťahu v súvislosti s oznamovaním kriminality, korupcie alebo inej protispoločenskej činnosti a upraviť práva a povinnosti osôb pri oznamovaní protispoločenskej činnosti.

Článok 2 **Vymedzenie základných pojmov**

Na účely tejto smernice sa rozumie:

a) **oznamovateľom** fyzická osoba, ktorá v dobrej viere urobí oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia alebo zamestnávateľovi (komore); za oznamovateľa sa považuje aj fyzická osoba, ktorá v dobrej viere

1. urobí oznámenie a jej pracovnoprávny vzťah alebo iný obdobný vzťah sa skončil, ak sa dozvedela informácie o protispoločenskej činnosti počas trvania tohto pracovnoprávneho vzťahu alebo iného obdobeňého vzťahu,

2. urobí oznámenie a jej pracovnoprávny vzťah alebo iný obdobný vzťah ešte nevznikol, ak sa dozvedela informácie o protispoločenskej činnosti počas výberového konania alebo v rámci predzmluvných vzťahov,

3. urobila oznámenie anonymne a jej totožnosť bola odhalená,

4. zverejnila informácie o protispoločenskej činnosti, ktoré sa dozvedela počas výberového konania alebo v rámci predzmluvných vzťahov a jej pracovnoprávny vzťah alebo iný obdobný vzťah ešte nevznikol alebo počas trvania pracovnoprávneho vzťahu alebo iného obdobného vzťahu alebo po skončení pracovnoprávneho alebo iného obdobného vzťahu z dôvodu, že

4a. urobila oznámenie prostredníctvom vnútorného systému preverovania oznámení a nebola oboznámená s výsledkom preverenia podľa § 10 ods. 8 zákona, alebo neboli prijaté vhodné opatrenia podľa § 10 ods. 8 zákona a následne urobila takéto oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia a nebola v primeranej lehote oboznámená so stavom preverovania alebo s výsledkom preverenia,

4b. urobila oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia a nebola v primeranej lehote oboznámená so stavom preverovania alebo s výsledkom preverenia,

4c. je dôvodná obava, že protispoločenská činnosť môže predstavovať bezprostredné alebo zjavné ohrozenie verejného záujmu, alebo

4d. je dôvodná obava, že v prípade urobienia oznámenia orgánu príslušnému na prijatie oznámenia by jej hrozil postih alebo vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu hrozí, že orgány na prijatie oznámenia nezabezpečia neustranné a nezávislé preverenie skutočností uvedených v oznámení,

b) **oznámením** uvedenie skutočností, o ktorých sa fyzická osoba dozvedela v súvislosti s pracovnoprávnym vzťahom alebo iným obdobným vzťahom a ktoré sa týkajú protispoločenskej činnosti,

c) **kvalifikovaným oznámením** oznámenie, ktoré môže prispieť alebo prispelo k objasneniu závažnej protispoločenskej činnosti alebo k zisteniu alebo k usvedčeniu jej páchatel'a,

d) **závažnou protispoločenskou činnosťou**

1. trestné činy podľa § 168, § 170, § 170b, § 177, § 212, § 213, § 217, § 221, § 226, § 233a, § 237 až 240, § 243, § 243a, § 247, § 247d, § 251a, § 252 až 254, § 261 až 263, § 266 až 268, § 271, § 278a, § 283, § 299a, § 302, § 305, § 326 až 327a, § 328 až 336b, § 336d, § 348, § 352a alebo § 374 Trestného zákona,

2. trestný čin, za ktorý Trestný zákon ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou dva roky,

3. správny delikt, za ktorý možno uložiť pokutu s hornou hranicou určenou výpočtom, alebo

4. správny delikt, za ktorý možno uložiť pokutu s hornou hranicou vo výške najmenej 30 000 eur,

e) **pracovnoprávnym vzťahom** pracovný pomer, dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, štátnozamestnanecký pomer alebo služobný pomer,

f) **iným obdobným vzťahom** najmä výkon práv súvisiacich s účasťou, správou alebo riadením v právnickej osobe, činnosť osoby vykonávajúcej funkciu člena orgánu právnickej

osoby, činnosť samostatne zárobkovo činnej osoby, výkon práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy, ktorej predmetom je dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby, odborná prax, absolventská prax, aktivačná činnosť, dobrovoľnícka činnosť,

g) **orgánom príslušným na prijatie oznámenia** úrad, prokuratúra alebo správny orgán príslušný na konanie o správnom delikte, ktorý je závažnou protispoločenskou činnosťou podľa § 2 písm. d) bodu 3 a 4 zákona alebo príslušná inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra Európskej Únie,

h) **dotknutou osobou** fyzická osoba alebo právnická osoba, proti ktorej oznámenie smeruje,

i) **zamestnávateľom** – Notárska komora Slovenskej republiky,

j) **konaním v dobrej viere** konanie fyzickej osoby, ktorá vzhľadom na okolnosti, ktoré sú jej známe, a vedomosti, ktoré v čase oznámenia má, sa odôvodnene domnieva, že uvádzané skutočnosti sú pravdivé; v pochybnostiach sa konanie považuje za konanie v dobrej viere, dovtedy, kým sa nepreukáže opak,

k) **odvetné opatrenie** je konanie alebo opomenutie konania v súvislosti s pracovnoprávnym alebo iným obdobným vzťahom oznamovateľa vyvolané oznámením alebo zverejnením informácií o protispoločenskej činnosti a ktoré oznamovateľovi alebo osobe podľa § 1 ods. 4 písm. a) až e) spôsobilo alebo môže spôsobiť neopodstatnenú ujmu; odvetným opatrením podľa predchádzajúcej vety je najmä

1. výpoveď alebo okamžité skončenie pracovného pomeru,
2. skončenie v skúšobnej dobe alebo nepredĺženie pracovného pomeru na dobu neurčitú,
3. odvolanie, preradenie na nižšiu pozíciu alebo odmietnutie povýšenia,
4. zmena pracovných povinností, miesta výkonu práce alebo zmena pracovného času,
5. zníženie mzdy, nepriznanie odmeny alebo osobného príplatku,
6. neposkytnutie odbornej prípravy,
7. disciplinárne opatrenie,
8. nátlak, zastráňovanie alebo obťažovanie,
9. poškodzovanie dobrej povesti,
10. odstúpenie od zmluvy o dodávke tovarov a služieb,
11. zrušenie licencie alebo povolenia,

l) **zodpovednou osobou** zamestnanec, ktorý plní úlohy komory ako zamestnávateľa podľa § 10 ods. 5 až 8 a § 11 ods. 1 zákona,

m) **súčinnosťou** poskytnutie dokladov, iných písomností, vyjadrení, vysvetlení, informácií a údajov potrebných na preverenie oznámenia,

n) **úradom** Úrad na ochranu oznamovateľov podľa § 13 zákona,

Článok 3 Podávanie, prijímanie a evidencia oznámení

1. Každý zamestnanec komory môže podať oznámenie o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie a ktoré môžu prispieť k zisteniu alebo objasneniu protispoločenskej činnosti, prípadne k zisteniu alebo usvedčeniu jej páchatel'a.
2. Oznámenie možno podať:
 - a) v listinnej podobe adresovanej komore v obálke s označením „do rúk zodpovednej osoby podľa zákona o ochrane oznamovateľov - NEOTVÁRAŤ“,
 - b) ústne do záznamu v kancelárii zodpovednej osoby, alebo
 - c) elektronickou poštou na e-mailovú adresu oznamenie@notar.sk ; podať oznámenie elektronickou poštou je možné nepretržite.
3. Oznámenie musí byť čitateľné a obsahovo zrozumiteľné. Musí byť z neho zrejmé na akú protispoločenskú činnosť poukazuje.
4. Ak sa oznámenie podáva ústne, oznamovateľ môže požiadať o osobné stretnutie so zodpovednou osobou, spôsobom podľa ods. 2, v lehote nie kratšej ako 3 pracovné dni.
5. Podaním oznámenia podľa zákona o ochrane oznamovateľov nie je dotknutá povinnosť oznámenia trestného činu alebo prekazenia trestného činu podľa § 340 a § 341 Trestného zákona.
6. Zodpovedná osoba potvrdí prijatie oznámenia do siedmich dní od jeho prijatia. Za preverenie oznámenia sa považuje aj postúpenie vecí na vybavenie podľa Trestného poriadku alebo osobitných predpisov.
7. Zodpovedná osoba vedie evidenciu oznámení podľa § 11 ods. 1 zákona o ochrane oznamovateľov najmenej počas troch rokov v rozsahu
 - a) dátum doručenia oznámenia,
 - b) meno, priezvisko a pobyt oznamovateľ'a, ak nejde o anonymného oznamovateľ'a,
 - c) predmet oznámenia,
 - d) výsledok preverenia oznámenia,
 - e) dátum skončenia preverenia oznámenia.
8. Zodpovedná osoba vedie evidenciu záznamov v elektronickej podobe, oddelene od evidencie ostatných záznamov.
9. Ak iný zamestnanec komory zistí, že mu bolo doručené oznámenie podľa zákona, záznam bezodkladne doručí zodpovednej osobe, a to spôsobom vhodným spôsobu, akým mu bolo oznámenie doručené.

Článok 4

Preverovanie oznámení

1. Preverenie oznámenia vykoná zodpovedná osoba, pričom vychádza z obsahu oznámenia. Zodpovedná osoba zisťuje skutočný stav veci a súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými predpismi komory.
2. V prípade, že a) oznámenie nespĺňa charakter protispoločenskej činnosti, b) ak podanie nie je konaním v dobrej viere, c) ak obsah oznámenia neposkytuje dostatok informácii pre začatie preverovania alebo d) ak ide o opakované oznámenie toho istého oznamovateľa podané opakovane v tej istej veci a oznamovateľ neuvádza nové skutočnosti, zodpovedná osoba oznámi oznamovateľovi nedodržanie obsahových náležitostí oznámenia, ak nejde o anonymné oznámenie.
3. Zodpovedná osoba podľa obsahu a ďalších znakov doručeného podania posúdi, či ide o oznámenie o protispoločenskej činnosti, oznámenie o závažnej protispoločenskej činnosti alebo iné podanie a rozhodne o ďalšom postupe.
4. O preverení oznámenia zodpovedná osoba vyhotoví zápisnicu.
5. Zodpovedná osoba preverí oznámenie a oznámi oznamovateľovi výsledok preverenia oznámenia a opatrenia, ak sa prijali na základe preverenia oznámenia do 90 dní od potvrdenia prijatia oznámenia alebo ak sa prijatie oznámenia nepotvrdilo, do 90 dní od uplynutia siedmich dní od prijatia oznámenia.
6. Ak výsledok preverenia oznámenia je postúpenie veci na vybavenie podľa Trestného poriadku alebo osobitných predpisov, zodpovedná osoba vopred informuje o tejto skutočnosti oznamovateľa, jedine že by informovaním oznamovateľa mohlo byť zmarené prešetrenie oznámenia. Výsledok vybavenia si zodpovedná osoba vyžiada v rozsahu ako to umožňuje osobitný predpis a v lehote 10 dní od doručenia tohto výsledku s ním oboznámi oznamovateľa.
7. Zodpovedná osoba k prevereniu skutočností plynúcich z oznámenia má právo v prípade potreby vyžadovať potrebnú súčinnosť: a) od oznamovateľa, b) od dotknutej osoby a c) od komory a jej zamestnancov a požadovať doloženie všetkých potrebných údajov a písomností, ktoré osvedčujú skutočnosti uvedené v oznámení.
8. Pokiaľ oznámenie smeruje voči konkrétnej osobe (zamestnancovi, členovi pracovnej skupiny, členovi orgánov komory a pod.) zodpovedná osoba bez zbytočného odkladu oboznámi dotknutú osobu s obsahom oznámenia a umožní mu vyjadriť sa k nemu, ako aj predložiť doklady, písomnosti či iné informácie potrebné na spoľahlivé preverenie veci.
9. Podľa charakteru oznámenia, prešetrenie oznámenia môže vykonávať prezídium komory. V prípade, že člen prezídia je osobou a) proti ktorej oznámenie smeruje, b) ktorá sa zúčastnila na činnosti, ktorá je predmetom oznámenia alebo c) o ktorej nepredpojatosti možno mať pochybnosti vzhľadom na jej vzťah k osobe, ktorá oznámenie podala, k osobe,

proti ktorej oznámenie smeruje alebo k predmetu oznámenia, tá sa prejednávania a rozhodovania v danej veci nezúčastňuje.

10. O procese preverovania oznámenia, o skutočnostiach plynúcich z preverovania a potrebnej súčinnosti sú zodpovedná osoba a ostatné zúčastnené a súčinné osoby povinné zachovávať mlčanlivosť

Článok 5

Odvetné opatrenie a odvetná činnosť

1. Podanie oznámenia sa nesmie stať podnetom ani dôvodom na vyvodzovanie dôsledkov, ktoré by oznamovateľovi spôsobili akúkoľvek ujmu.
2. Nikto nesmie hroziť odvetným opatrením alebo postihovať odvetným opatrením oznamovateľa alebo
 - a) blízku osobu oznamovateľa,
 - b) fyzickú osobu – podnikateľa alebo právnickú osobu, ktorú oznamovateľ ovláda, v ktorej má účasť, v ktorej vykonáva funkciu člena orgánu právnickej osoby, alebo pre ktorú vykonáva pracovnú činnosť,
 - c) fyzickú osobu – podnikateľa alebo právnickú osobu, ktorá ovláda právnickú osobu, v ktorej má oznamovateľ účasť alebo v ktorej vykonáva funkciu člena orgánu právnickej osoby,
 - d) osobu, ktorá oznamovateľovi poskytla pomoc v súvislosti s oznámením, a
 - e) zodpovednú osobu alebo osobu, ktorá sa podieľa na plnení úloh zodpovednej osoby.
3. Oznamovateľ a osoba podľa odseku 2 písm. a) až e) sa nemôže vzdať práva na ochranu pred postihom odvetným opatrením.
4. Nikto nemôže byť vystavený odvetným opatreniam, diskriminácii alebo disciplinárnemu konaniu za oznámenie protispoločenskej činnosti podané v dobrej viere alebo na základe odôvodnenej domnienky. To neplatí, ak sa tento oznamovateľ podieľal na oznamovanej protispoločenskej činnosti a porušení súvisiacich pravidiel a predpisov.
5. Za odvetnú činnosť sa nepovažuje právny úkon súvisiaci so skončením pracovnoprávneho vzťahu alebo zmenou pracovnoprávneho vzťahu, ktorý je dôsledkom právnej skutočnosti, ktorá nezávisí od posúdenia alebo rozhodnutia komory.
6. Ak sa zamestnanec odôvodnene domnieva, že skončenie pracovnoprávneho vzťahu alebo zmena pracovnoprávneho vzťahu sa uskutočňuje ako odvetná činnosť, má právo oznámiť podozrenie o odvetnej činnosti zodpovednej osobe ešte pred jej uskutočnením.
7. Zodpovedná osoba je povinná preveriť oznámenie oznamovateľa o tom, že sa proti nemu uplatňuje odvetná činnosť.
8. Na prijatie a preverenie oznámenia o odvetnej činnosti sa primerane použijú ustanovenia článkov 3 a 4 tejto smernice.

9. Zodpovedná osoba je povinná podať správu o výsledku preverenia oznámenia o odvetnej činnosti do 15 dní od ukončenia preverenia oznámenia o odvetnej činnosti prezidentovi komory a zamestnancovi, ktorý oznámenie o páchaní odvetnej činnosti podal.
10. Ak sa skutočnosť uvedená v oznámení o odvetnej činnosti preverením potvrdí, prezídium na návrh zodpovednej osoby do 60 dní od podania správy podľa odseku 7 prijme nápravné a preventívne opatrenia na zabránenie odvetnej činnosti na pracovisku.

Článok 6

Ochrana oznamovateľa pri oznamovaní závažnej protispoločenskej činnosti

1. Oznamovateľ môže požiadať o poskytnutie ochrany pri oznámení závažnej protispoločenskej činnosti podľa ustanovenia § 3 a § 4 zákona, spolu s oznámením alebo počas trestného konania alebo konania o správnom delikte. Žiadosť o poskytnutie ochrany sa podáva písomne alebo ústne priamo prokurátorovi alebo správnemu orgánu.
2. Komora môže urobiť právny úkon alebo vydať rozhodnutie v pracovnoprávnom vzťahu (ďalej len „pracovnoprávny úkon“) voči chránenému oznamovateľovi, na ktorý nedal súhlas, len so súhlasom úradu.
3. Súhlas úradu sa nevyžaduje, ak sa pracovnoprávnym úkonom priznáva nárok alebo ak ide o pracovnoprávny úkon súvisiaci so skončením pracovnoprávneho vzťahu, ktorý je dôsledkom právnej skutočnosti, ktorá nezávisí od posúdenia komory.
4. Ak sa oznamovateľ domnieva, že v súvislosti s oznámením bol voči nemu urobený pracovnoprávny úkon, s ktorým nesúhlasí, môže požiadať úrad do 15 dní odo dňa, keď sa dozvedel o pracovnoprávnom úkone, o pozastavenie účinnosti tohto pracovnoprávneho úkonu.
5. Úrad bezodkladne pozastaví účinnosť pracovnoprávneho úkonu podľa odseku 4, ak bola dodržaná lehota podľa odseku 4 a ak komora v primeranej lehote určenej úradom nepreukáže, že pracovnoprávny úkon nemá príčinnú súvislosť s oznámením. Úrad vydá potvrdenie o pozastavení účinnosti pracovnoprávneho úkonu a doručí ho komore a oznamovateľovi.

Článok 7

Povinnosť zachovávať mlčanlivosť

1. Zodpovedná osoba je povinná pri prijímaní, preverovaní a evidencii oznámení zachovávať mlčanlivosť o totožnosti oznamovateľa a totožnosti dotknutej osoby; na poskytnutie informácie o totožnosti oznamovateľa je potrebný jeho písomný súhlas. Prvou vetou nie je dotknutá povinnosť poskytnúť informácie o totožnosti oznamovateľa a informácie o totožnosti dotknutej osoby na účely trestného konania alebo konania o správnom delikte podľa osobitných predpisov.

2. V prípade, že pri preverovaní oznámenia rozhoduje prezídium, povinnosť zachovávať mlčanlivosť podľa odseku 1 sa vzťahuje aj na jeho členov.
3. Oznamovanie protispoločenskej činnosti sa nepovažuje za porušenie zmluvnej povinnosti zachovávať mlčanlivosť ani za porušenie povinnosti zachovávať mlčanlivosť podľa osobitných predpisov, ak ide o povinnosť vyplývajúcu z výkonu zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie a nejde o povinnosť mlčanlivosti v súvislosti s ochranou utajovaných skutočností, poštového tajomstva, bankového tajomstva, telekomunikačného tajomstva alebo daňového tajomstva, ochranou dôverných štatistických údajov, nejde o povinnosť mlčanlivosti v súvislosti s poskytovaním a sprístupňovaním údajov zo zdravotnej dokumentácie, o povinnosť mlčanlivosti príslušníkov spravodajských služieb alebo o povinnosť mlčanlivosti pri poskytovaní právnych služieb.

Článok 8

Spracúvanie osobných údajov uvedených v oznámení

1. Na účely vedenia evidencie oznámení je zodpovedná osoba oprávnená spracúvať osobné údaje uvedené v oznámení a zázname o preverení oznámenia v lehote podľa § 11 zákona v rozsahu: a) titul, meno, priezvisko, e-mail a adresa pobytu oznamovateľa, b) údaje o osobe/osobách, voči ktorým oznámenie smeruje, c) údaje osôb, ktoré boli prizvané na preverovanie oznámenia, d) údaje osôb, ktoré sa na preverovaní oznámenia zúčastnili.
2. Pri spracúvaní osobných údajov získaných pri preverovaní oznámenia zodpovedná osoba postupuje podľa osobitných predpisov.

Článok 9

Prijímanie opatrení na odstránenie nedostatkov zistených pri preverovaní oznámení a o komunikácii s oznamovateľom vo veci týchto opatrení

1. Zodpovedná osoba je na základe výsledkov preveria oznámenia oprávnená prijímať opatrenia na odstránenie nedostatkov zistených pri preverovaní oznámení. O prijatých opatreniach informuje oprávnená osoba prezídium na jeho najbližšom zasadnutí.
2. O prijatých opatreniach informuje zodpovedá osoba oznamovateľa podľa čl. 4 ods. 5 tejto smernice.

Článok 10

Prijímanie opatrení proti bráneniu v oznamovaní protispoločenskej činnosti

1. V prípade, že zodpovedná osoba zistí, že zamestnanec bráni urobeniu oznámenia alebo vedeniu evidencie oznámení, túto skutočnosť bezodkladne oznámi prezídiu, ktoré do 20 dní zvolá zasadnutie, na ktorom danú vec prejedná a rozhodne o prijatí opatrení proti bráneniu v oznamovaní protispoločenskej činnosti alebo vedeniu evidencie oznámení.

2. Bránenie v oznamovaní protispoločenskej činnosti alebo vedeniu evidencie oznámení sa považuje za závažné porušenie pracovnej disciplíny.

Článok 11

Záverečné ustanovenia

1. Táto smernica je záväzná pre všetkých zamestnancov komory, členov orgánov komory, členov pracovných skupín a spolupracujúce osoby.
2. Táto smernica nadobúda platnosť dňom jej schválenia prezídiom a účinnosť 1. septembra 2023.